

fra kunnet imødekomme alle disse Indbydelser, da jeg ogsaa har lidt andet at varetage, men en Del af Indbyderne har saa forbeholdt sig at kunne komme igen til Efteraaret, og jeg er allerede fuldt optaget med Skolemøder baade i November og December. Saa stærk er Interessen i Befolkningen, saa sikker en Forventning er der om, at vor Regering nu endelig vil tage Skolesagen op.

Selv, om nu de ærede Talere af Venstre, baade de ærede Medlemmer Hr. N. Johan Laursen, Hr. Søren Svendsen, Hr. Kr. Kristensen og Hr. S. C. Nørgaard, og den ærede konservative Ordfører, det ærede Medlem Hr. Pürschel, har været ubehagelige imod mig — ja, det ærede Medlem Hr. Pürschel fik jeg dog standset, da han skulde til at holde en Tale, bestaaende af de Veraab, som den københavnske Skoleborgmester Aften efter Aften, udstøder mod mig i „Berlingske Tidende“ —, er jeg dog af Hjertet glad, fordi disse mange Udtalelser vidner højt om, at Skolereformen gaar sin Sejrs-gang i Folket, og at den ikke kan standses. Jeg takker de ærede Medlemmer Hr. Kr. Kristensen og Hr. Vesterager, fordi de lige ud har erkendt, at der nu maa tages fat paa Skolelovgivningen. Det, der især har vakt Bitterhed imod mig hos de Herrer Venstremænd, er, at jeg paa Møder, saaledes som det ærede Medlem Hr. Kr. Kristensen har udtrykt det, er optraadt med Kold og Grundtvig under Armen. Se, et Par Maaneder efter, at jeg var blevet Minister, talte jeg ved et Skolemøde i Sydsjælland. Den Gang havde jeg ikke faaet mine Lovforslag udarbejdet, og jeg talte om andre Sider vedrørende Skolen, men da faldt Venstrepresen over mig for min Uforskammethed ved at holde Foredrag om Skolen uden at nævne Grundtvig — nu falder man over mig, fordi jeg nævner ham. Ja, jeg nævner den friske Luftning, som Grundtvig og Kold bragte ind i Skolen, deres Protest mod Lektietærperi, mod Udenadslæren, mod at proppe Børnene med Kundskaber, som ikke betyder Liv for dem, deres Kalden paa Barnets Fantasi og dets Følelser. Kold udbredte disse Ideer i Bondestanden, men Bondestanden stod den Gang uden politisk Magt til at føre disse Ideer ind i den offentlige Skole, og derfor vendte de Kredse, som Kold havde paavirket, sig bort fra den forhadte „Statsskole“ og gav sig til at oprette Friskoler. Men hvad sagde man nu i andre Kredse om Kolds Friskoler? Latterliggjorde man dem ikke? Talte man ikke om dem som Skoler, hvor der ingen Disciplin var, hvor Børnene kun lærte, hvad de selv vilde,

hvor de pludselig gik ud at spadsere og ikke overholdt Timetabellen? Utvivlsomt maa ogsaa en uvildig Dom over den Koldske Friskole sige, at man i sin Reaktion mod den nedarvede Skole gik for vidt, at man godt uden at bryde med det nye og friske kunde have lært noget mere af de grundlæggende Fag: Dansk, Skrivning og Regning. Og det er det, de nye Skoletanker gaar ud paa, de vil tage Barnets Selvvirksomhed mere i Brug. Hvad er nu disse nye Skoletanker? Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen har allerede gennem mange Aar været Repræsentant for Skoletanker, der var nye for den offentlige Skole, og som gik ud paa, at Undervisningen skulde grundlægges paa Barnets Selvvirksomhed, ikke blot paa manuel Selvvirksomhed, manuel Arbejde, men ogsaa paa Barnets Selvvirksomhed i de aandelige Skolefag. Disse Tænkere, som det ærede Medlem har kæmpet for i en Aarrække, baade gennem Bøger og i praktisk Skolegerning, har fundet deres Udtryk i de Udtalelser i den store Skolekommissions Betænkning, som det ærede Medlem har læst op her, og han har med fuld Ret godtgjort deres Slægtskab med Kold og Grundtvig.

Nu synes jeg af enkelte Ytringer at spore, at man egentlig mener, at det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussens pædagogiske Opfattelse ikke er helt saa forfærdelig, som man før mente, men jeg tror ogsaa, at naar man mener det, er det kun, for at man skal forstaa, at jeg er meget værre. Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen har nemlig ogsaa talt om mere ekstreme Skoleideer, om de saakaldte ny-europæiske. Bærerne af disse saakaldte ny-europæiske Ideer vil ogsaa grundlægge Undervisningen paa Barnets Selvvirksomhed, men de har en saa stærk Tillid til Barnets Initiativ, at de mener at kunne lade dette være bestemmende for Undervisningens fremadskridende Gang. Af sig selv, mener de, vil Barnet efterhaanden tilegne sig Kundskaber og Færdigheder. Om disse Ideer siger det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen, at vel er der meget godt i dem, men man skal dog ikke blindt og ukritisk kaste sig ud i dem. Man bør stille sig sympatisk afventende og give de Lærere og Lærerinder, der gerne vil prøve dem, Løjlighed dertil, og saa holde deres Indsats under Kritik. Men det ærede Medlem gør gældende, at efter hans Opfattelse er disse Ideer ikke i Slægt med de Kold-Grundtvigske Ideer, fordi de ganske forandrer Lærerens Stilling i Skolen. Nu er der visse Medlemmer her af Venstre, som nærer den